

BIURO STUDIÓW I PROJEKTÓW BUDOWNICTWA WODNEGO Sp. z o.o. 60-783 Poznań, ul. Grunwaldzka 21 tel/fax (61) 866-58-32, 866-03-39		NR UMOWY	UA/97/WGOŚ/2018
		NR ARCHIW.	3274/18
		NR EGZ.	1
		STADIUM	E
NAZWA OPRACOWANIA	Kontrola okresowa, polegająca na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania odcinka lewostronnego obwałowania Kanału Bernardyńskiego i prawostronnego Głównego Koryta Prosny w Parku Miejskim w Kaliszu		
SKŁADNIK OPRACOWANIA	Część opisowa i graficzna		
	Imię i nazwisko	Podpis	Data
OPRACOWAŁ	mgr inż. Maciej Wojtkowiak upr. bud.: WKP/0213/ZOOK/06 specjalność: konstrukcyjno-budowlana		V.2018 r.
OPRACOWAŁ	mgr inż. Aleksandra Wronowska		V.2018 r.
PREZES	mgr inż. Damian Franczak		V.2018 r.
BIURO PROWADZĄCE	Biuro Studiów i Projektów Budownictwa Wodnego HYDROPROJEKT Sp. z o.o. ul. Grunwaldzka 21, 60-783 Poznań		
INWESTOR	MIASTO KALISZ ul. Główny Rynek 20 62 - 800 Kalisz		

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

I. CZĘŚĆ OPISOWA.....	4
1. DANE OGÓLNE.....	4
1.1. PODSTAWA FORMALNA OPRACOWANIA.....	4
1.2. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA.....	4
1.3. WYKORZYSTANE MATERIAŁY, PRZEPISY.....	5
2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU.....	5
2.1. LOKALIZACJA I CHARAKTERYSTYKA OBWAŁOWANIA.....	5
2.2. KLASA WAŻNOŚCI BUDOWLI.....	7
2.3. PODSTAWOWE DANE TECHNICZNE ODCINKÓW WAŁÓW.....	8
2.3.1. Odcinek prawostronnego obwałowania rzeki Prosnego.....	8
2.3.2. Odcinek lewostronnego obwałowania Kanału Bernardyńskiego.....	8
2.4. PODSTAWOWE DANE TECHNICZNE BUDOWLI I URZĄDZEŃ WAŁOWYCH.....	8
2.4.1. Wejścia i zjazdy wałowe.....	8
2.4.2. Infrastruktura podziemna przecinająca obwałowania.....	8
2.4.3. Infrastruktura podziemna biegnąca wzdłuż obwałowań.....	9
3. CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU POD WZGLĘDEM HYDROLOGICZNYM I GEOTECHNICZNYM.....	9
3.1. WARUNKI HYDROLOGICZNE.....	9
3.1.1. Przepływy prawdopodobne.....	9
3.1.2. Przepływ miarodajny i kontrolny.....	10
3.1.2. Stany wody miarodajnej i kontrolnej.....	10
3.2. WARUNKI GEOTECHNICZNE.....	10
4. OCENA STANU TECHNICZNEGO I BEZPIECZEŃSTWA WAŁU ORAZ BUDOWLI Z NIM ZWIĄZANYCH.....	11
4.1. KRYTERIA OCENY STANU TECHNICZNEGO OBWAŁOWANIA.....	11
4.1.1. Bezpieczne wzniesienie korony wałów.....	11
4.1.2. Wymagane zagęszczenie gruntu w wale.....	11
4.1.3. Wymagane parametry obwałowań.....	12
4.2. OCENA STANU TECHNICZNEGO OBWAŁOWAŃ PARKU MIEJSKIEGO W KALISZU.....	12
4.2.1. Bezpieczne wzniesienie korony wałów.....	12
4.2.2. Zagęszczenie gruntu w wale i podłożu.....	13
4.2.3. Geometria obwałowań.....	14
4.2.4. Drzewa w korpusie wału, nory zwierzęce.....	14
4.2.5. Obliczenie filtracji przez wał i podłoże.....	15
4.2.6. Stateczność obwałowań.....	18
4.2.7. Tabela zestawienie kategorii stanu bezpieczeństwa w zależności od oceny poszczególnych elementów obwałowań.....	18
4.3. OCENA STANU TECHNICZNEGO BUDOWLI WAŁOWYCH.....	20
5. WNIOSKI I ZALECENIA DOTYCZĄCE STANU OBWAŁOWAŃ I BUDOWLI ZWIĄZANYCH.....	20
5.1. ODCINEK WAŁU PRAWOSTRONNEGO RZECI PROSNY.....	20
5.2. ODCINEK WAŁU LEWOSTRONNEGO KANAŁU BERNARDYŃSKIEGO.....	20

II. CZĘŚĆ FOTOGRAFICZNA

- Fot. 1** Km 0+070 Widok wału prawostronnego rz. Prozny
Fot. 2 Km 0+140 Wał prawostronny rz. Prozny – uszkodzenie skarpy odwodnej
Fot. 3 Km 0+185 Widok na wał prawostronny rz. Prozny – podmyta stopa skarpy odwodnej
Fot. 4 Km 0+195 Widok na wał prawostronny rz. Prozny – drzewa w skarpie odwodnej
Fot. 5 Km 0+240 Wał prawostronny rz. Prozny – nora w skarpie odwodnej
Fot. 6 Km 0+450 Widok na wał prawostronny rz. Prozny
Fot. 7 Km 0+510 Widok na wał prawostronny rz. Prozny
Fot. 8 Km 0+620 Widok na wał lewostronny Kanału Bernardyńskiego
Fot. 9 Km 0+700 Widok na wał lewostronny Kanału Bernardyńskiego i jaz
Fot. 10 Km 0+743 Wał lewostronny Kanału Bernardyńskiego - schody na skarpie odpowietrznej
Fot. 11 Km 0+780 Widok na wał lewostronny Kanału Bernardyńskiego
Fot. 12 Km 1+000 Widok na wał lewostronny Kanału Bernardyńskiego
Fot. 13 Km 1+320 Wał lewostronny Kanału Bernardyńskiego - schody na skarpie odpowietrznej
Fot. 14 Km 1+350 Widok na wał lewostronny Kanału Bernardyńskiego
Fot. 15 Km 1+390 Widok na wał lewostronny Kanału Bernardyńskiego

III. ZAŁĄCZNIKI

- Uprawnienie budowlane projektanta
- Zaświadczenie projektanta o przynależności do Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa
- Raport z badań geotechnicznych

IV. CZĘŚĆ GRAFICZNA

1. Mapa pogładowa	1:10 000
2. Mapa syt. - wys	1:500
2. Profil podłużny wału	1:100/2000
3. Przekroje poprzeczne wału	1:100/100

I. CZĘŚĆ OPISOWA

1. Dane ogólne

1.1. Podstawa formalna opracowania

Podstawą formalną opracowania kontroli okresowej stanu technicznego jest umowa nr **UA/97/WGOŚ/2018** zawarta w dniu 02.05.2016 r. pomiędzy Miastem Kalisz, z siedzibą przy ul. Główny Rynek 20, 62-800 Kalisz, a Biurem Studiów i Projektów Budownictwa Wodnego "Hydroprojekt" Sp. z o.o. z siedzibą przy ul. Grunwaldzkiej 21, 60-783 Poznań.

1.2. Cel i zakres opracowania

Nazwa zadania:

"Kontrola okresowa, polegająca na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania odcinka lewostronnego obwałowania Kanału Bernardyńskiego i prawostronnego Głównego Koryta Prosnego w Parku Miejskim w Kaliszu".

Celem niniejszego opracowania jest kontrola/ocena okresowa korpusu i podłoża wału przeciwpowodziowego zlokalizowanego w Parku Miejskim w Kaliszu o długości $L = 1520$ m, od al. Walecznych do ul. Kadeckiej.

Przedmiotowy wał usytuowany jest w woj. wielkopolskim, pow. kaliski, w obrębie m. Kalisz.

Opracowanie związane jest wymogiem zawartym art. 62 ust. 2 Prawa Budowlanego (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409), który to artykuł nakłada na właściciela lub zarządcę obiektu budowlanego obowiązek przeprowadzenia okresowej kontroli, co najmniej raz na 5 lat, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania budowli.

Niniejsze opracowanie ma również wskazać, czy nastąpiło pogorszenie się stanu technicznego obiektu budowlanego w stosunku do października 2016 r., kiedy to wykonywana była poprzednia ocena stanu technicznego.

Ponadto, na podstawie poprzedniej oceny technicznej Wielkopolski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego (WWINB) wydał dwie decyzje znak WIT.7741.39.2016.MP z dnia 18.07.2017 r. oraz znak WIT.7741.40.2016.MP z dnia 19.07.2017 r. nakazujące Miastu Kalisz usunięcie nieprawidłowości w stanie technicznym obiektu oraz stanu mogącego zagrozić życiu lub zdrowiu ludzi, bezpieczeństwu mienia i środowiska poprzez wykonanie zaleceń wynikających z oceny technicznej do dnia 30.06.2019 r.

Zakres opracowania obejmuje:

1. Kontrolę korpusu wału o długości $L = 1520$ m w zakresie:

- odchylenia wymiarów wału od aktualnych wymagań,
- występowania obniżzeń, nadmiernego osiadania korpusu wału,
- zagęszczenia korpusu wału,
- możliwości przecieków i sufozji,
- uszkodzeń korpusu wału,
- roślinności porastającej wał p. powodziowy.

2. Kontrolę podłoża pod wałem i na terenie przyległym do wału w odległości 50 m od stopy wału w zakresie:

- wystąpienia zjawisk filtracyjnych,
- roślinności porastającej wał p. powodziowy.

3. Kontrolę w zakresie wykonania zaleceń z poprzedniej oceny technicznej wykonanej w październiku 2016 r. przez mgr inż. Jacka Szyszkę z HYDROPROJEKT Sp. z o.o. w Poznaniu.

Ponadto w opracowaniu ujęto ocenę stanu technicznego obwałowania oraz wnioski i zalecenia dotyczące stanu obwałowań i budowli towarzyszących do dalszej eksploatacji i ewentualnej konieczności wykonania robót niezbędnych do bezpiecznego funkcjonowania obiektu.

1.3. Wykorzystane materiały, przepisy

- *Kontrola okresowa, polegająca na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania odcinka lewostronnego obwałowania Kanału Bernardyńskiego i prawostronnego Głównego Koryta Prosny w Parku Miejskim w Kaliszu*, opracowanie HYDROPROJEKT Sp. z o.o. w Poznaniu, październik 2016 r.,
- "Opinia geotechniczna dla potrzeb określenia warunków gruntowo - wodnych w podłożu lewostronnego obwałowania Kanału Bernardyńskiego", wykonana przez firmę: Inżynieria Wielkopolska Sp. z o.o. sp. komandytowa, ul. Józefa Hallera 6-8, 60-951 Poznań, październik 2016 r.,
- "Raport z badań geotechnicznych" dla zadania *Kontrola okresowa, polegająca na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania odcinka lewostronnego obwałowania Kanału Bernardyńskiego i prawostronnego Głównego Koryta Prosny w Parku Miejskim w Kaliszu*, maj 2018 r.,
- Geodezyjny pomiar kontrolny obwałowania, przekroje poprzeczne przedmiotowych odcinków wałów przeciwpowodziowych, wykonane w maju 2018 r. przez firmę: GEOTOR Przedsiębiorstwo Specjalistycznych Pomiarów Inżynierskich, geodeta uprawniony Grzegorz Siciński,
- Mapy zagrożenia powodziowego – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej – Informatyczny system osłony kraju (ISOK), <http://mapy.isok.gov.pl>,
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane [Dz. U. z 2017 r. poz. 1332],
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne [Dz.U. 2017 poz. 1566 z późn. zm.],
- Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie z dnia 20 kwietnia 2007 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 86 poz. 579),
- Wały przeciwpowodziowe – wytyczne instruktażowe projektowania – Biuletyn Informacyjny, Melioracje Rolne nr 2-3 z 1982 r.
- Polskie Normy w zakresie budownictwa,
- Mapy poglądowe, mapa sytuacyjno - wysokościowa,
- Wizja terenowa - maj 2018 r.

2. Ogólna charakterystyka obiektu

2.1. Lokalizacja i charakterystyka obwałowania

Przedmiotowy wał przeciwpowodziowy położony jest w m. Kalisz na obrzeżach Parku Miejskiego w jego części południowej i zachodniej, pomiędzy ul. Kadecką na wysokości kładki dla pieszych nad rz. Prosną (most Teatralny), a al. Walecznych na wysokości kładki dla pieszych (most Tyniecki) nad Kanałem Bernardyńskim.

W skład obwałowania w Parku Miejskim o długości $L = 1520$ m wchodzi:

- prawostronne obwałowanie rzeki Prosny ok. km 70+400 do km 69+700 rzeki (wg ISOK), o długości ok. 592 m
- lewostronne obwałowanie Kanału Bernardyńskiego (stanowiącego kanał ulgi rz. Prosny) ok. km 7+700 do 6+530 kanału (wg ISOK) o długości ok. 928 m.

Przedmiotowe odcinki wałów stanowią zabezpieczenie przeciwpowodziowe Kalisza przed wielkimi wodami rz. Prosny i jej kanału ulgi - Kanału Bernardyńskiego, głównie zabudowań usytuowanych w starej części miasta (śródmieściu). Wały został wykonany w latach trzydziestych ubiegłego wieku, jak również dosypywany w latach powojennych.

Miasto Kalisz wg wymogów technicznych powinno być zabezpieczone na przepływ miarodajny $O_m = 1\%$ na tzw. wodę stuletnią, a Kaliski Węzeł Wodny, w skład którego wchodzi m.in.: rzeka Prosna i Kanał Bernardyński powinien posiadać wszystkie zabezpieczenia p. powodziowe odpowiadające **II klasie budowli**.

W niniejszej dokumentacji operuje się przyjętym własnym kilometrażem obwałowań Parku Miejskiego, gdzie początek założono przy ul. Kadeckiej, koniec na wysokości al. Walecznych.

Prawostronne obwałowanie rz. Prosny

Przedmiotowy odcinek wału o długości ok. 592 m przylegający do Parku Miejskiego w Kaliszu od strony odwodnej sąsiaduje bezpośrednio z rzeką Prosną. Obwałowanie o konstrukcji ziemnej, usypane głównie z piasków pylastych i piasków pylastych z domieszką piasków drobnych. W podłożu występuje piasek pylasty, pył piaszczysty, pył piaszczysty z domieszkami piasku pylastego, rzadziej żwiru. Obwałowanie nie posiada uszczelnienia, skarpy na większości odcinka nie posiadają umocnień. Korona wału o szerokości w przedziale $3,0 \div 6,5$ m posiada nawierzchnię asfaltową na długości ok. 300 m, na dalszym odcinku żwirową, szutrową lub z domieszką gruzu, ograniczoną krawężnikami betonowymi. Koleiny powstałe od kół samochodowych nie występują. Korona bez widocznego spadku poprzecznego w kierunku rzeki Prosny. Szerokość korony umożliwia przejazd specjalistycznych maszyn do bieżącej konserwacji wału.

W km 0+038 wał przecina przewód betonowy o przekroju kwadratowym o długości ok. 6,0 m, zasilający Strugę Parkową wodami rz. Prosny, wlot znajduje się pod zwierciadłem rz. Prosny przewód przepustu zamulony, sterowany zasuwą ręczną w studni zlokalizowanej w koronie wału, zły stan techniczny urządzenia.

W km 0+300 obwałowanie przecina przewód $\varnothing 300$ mm stanowiący doprowadzenie wody z rz. Prosny do stawu parkowego Kogutek, z wlotem w postaci komory wbudowanym w skarpe odwodną wału.

W km 0+515 do 0+750 od strony odwodnej biegnie stalowa barierka bezpieczeństwa, nie stanowi utrudnienia przejazdu po wale. Wjazd na koronę wału możliwy poprzez poprowadzone z parku alejki parkowe o nawierzchni szutrowej i żwirowej. Od strony odpowietrznej brak drogi serwisowej. Słupki kilometrażowe na przedmiotowym odcinku wału nie występują.

Skarpa odwodna na odcinku graniczącym z głównym korytem rzeki Prosny posiada nachylenie w przedziale $1:2,5 \div 1:3$. Na długości 150 m (km 0+300 $\div$ 0+450) wał posiada ławę, pełniącą głównie funkcje ścieżki spacerowej. Skarpa odpowietrzna posiada nachylenie około 1:2. Obydwie skarpy są wykoszone, porośnięte drzewami o poszyciu średnim, przeważające gatunki drzew to dąb szypułkowy, brzoza brodawkowa, kasztan jadalny, klon jawor, jesion. Od strony odwodnej występują podmyte systemy korzeniowe oraz nory wykonane przez zwierzęta ryjące. Skarpa wału od strony rzeki jest podmyta i lokalnie poobrywana.

Na całej długości obwałowań na koronie lub w skarpie po stronie lewej pociągnięty jest kabel energetyczny - zasilanie latarni parkowych.

Teren zawała stanowi Park Miejski, który na bieżąco jest konserwowany i utrzymywany w należytym porządku. Międzywale stanowi główne koryto rzeki Prosny, od strony przedmiotowego obwałowania w części przybrzeżnej występują miejscowe skupiska porośnięte roślinnością wodną.

Lewostronne obwałowanie rz. Prosny stanowi Wał Staromiejski.

Koniec prawostronnego obwałowania rzeki Prosny stanowi za razem początek lewostronnego obwałowania Kanału Bernardyńskiego.

Lewostronne obwałowanie Kanału Bernardyńskiego

Przedmiotowy odcinek biegnący w Parku Miejskim (do al. Walecznych) o długości ok. 928 m jest równoległy, lewostronnie usytuowany do Kanału Bernardyńskiego, który jest traktowany jako kanał ulgi rzeki Prosny. Odcinek wału przeciwpowodziowego o konstrukcji ziemnej nie posiada uszczelnienia. Korona wału o szerokości 3,5 - 5,0 m o nawierzchni szutrowej i żwirowej, bez widocznych kolein, ograniczona z obu stron krawężnikami betonowymi. Do korony wału dochodzą alejki parkowe o nawierzchni żwirowej, bądź schody betonowe, na końcowym odcinku wykonany jest podjazd z kostki granitowej. U podnóża skarpy odpowietrznej na całej długości znajduje się droga żwirowa o szerokości ok. 5,0 m, stanowiąca alejkę parkową, która służy również jako droga konserwacyjna dla tej części obwałowania.

Skarpa odpowietrzna o nachyleniu ok. 1:2, skarpa odwodna o łagodnym nachyleniu w granicach $1:2,5 \div 1:3$, miejscami o nachyleniu większym $1:1,5 \div 1:2$ (przy jazie kłapowym). Skarpy nie posiadają umocnień. Obydwie skarpy porośnięte drzewami i jak w przypadku prawostronnego wału Prosny, na końcowym odcinku ok. 200 m skarpa odwodna porośnięta gęściej oraz widoczne karpy po usuniętych drzewach, część drzew pochyła się w stronę Kanału Bernardyńskiego. Zakrzaczenia o stopniu zwarcia średnim występują głównie na skarpie odwodnej. Na całym odcinku przylegającego do Parku Miejskiego obwałowania zauważono kilka drzew uschniętych, rosnących przy koronie wału, które to stwarzają bezpośrednie zagrożenie dla ludzi przebywających w sąsiedztwie obwałowania.

W km 0+796 wał przecina przewód $\varnothing$ 300 mm stanowiący odprowadzenie wody ze stawu Kogutek do Kanału Bernardyńskiego. Przyczółek wylotowy betonowy dokowy zlokalizowany w skarpie kanału.

W km 1+377 wał przecina przewód $\varnothing$ 300 mm stanowiący odprowadzenie wody ze stawu Kokoszka do Kanału Bernardyńskiego, wylot poza wałem w skarpie Kanału Bernardyńskiego zamulony.

Teren zawala stanowi Park Miejski, w międzywał zlokalizowany jest Kanał Bernardyński (traktowany jako kanał ulgi rzeki Prosny). Koryto kanału w strefie przybrzeżnej porośnięte roślinnością wodną, w środkowej części widoczne miejscowe wypłylenia koryta porośnięte roślinnością wodną, głównie na połączeniu Kanału Bernardyńskiego z rzeką Prosną, za jazem kłapowym na kanale, przy ujściu rzeki Swędrni do kanału oraz na końcowym odcinku obwałowania przy kładce dla pieszych zwanej motem Tynieckim.

Istniejące odcinki wałów leżących w Parku Miejskim w Kaliszu konserwowane są na bieżąco, poprzez koszenie skarp oraz doraźne wycinanie drzew od strony odwodnej.

Na całej długości obwałowań na koronie lub w skarpie po stronie lewej przebiega kabel energetyczny - zasilanie latarni parkowych.

Prawostronne obwałowanie Kanału Bernardyńskiego stanowią wał J. Matejki (do ujścia rz. Swędrni) i wał Jagielloński (od ujścia rz. Swędrni).

Teren, na którym usytuowane są przedmiotowe odcinki wałów p. powodziowych nie jest położony na obszarze chronionym, jest objęty ochroną konserwatorską, obiekt administrowany jest przez Urząd Miejski w Kaliszu.

2.2. Klasa ważności budowli

Rozpatrywane odcinki wałów przeciwpowodziowych usytuowanych w Parku Miejskim w Kaliszu zaliczone są **do II klasy ważności budowli**, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie z dnia 20 kwietnia 2007 r. [Dz. U. z 2007 r. Nr 86 poz. 579]. Rzeka Prosna wraz z Kanałem Bernardyńskim wchodzi w skład Kaliskiego Węzła Wodnego.

2.3. Podstawowe dane techniczne odcinków wałów

2.3.1. Odcinek prawostronnego obwałowania rzeki Prosny

– klasa	II
– długość przedmiotowego odcinka	L = 592 m
– szerokość korony wału	3,0 ÷ 6,0 m
– rzędne korony wału	103,78 ÷ 104,20 m npm
– nachylenie skarpy odwodnej	1:2,5 ÷ 1:3
– nachylenie skarpy odpowietrznej	~1:2
– wysokość wału	1,3 ÷ 1,5 m
– korpus wału	ziemny
– umocnienie skarp i korony wału	darnina
– uszczelnienie	brak

2.3.2. Odcinek lewostronnego obwałowanie Kanału Bernardyńskiego

– klasa	II
– długość przedmiotowego odcinka	L = 928 m
– szerokość korony wału	3,3 ÷ 5,0 m
– rzędne korony wału	103,77 ÷ 104,20 m npm
– nachylenie skarpy odwodnej	1:2 ÷ 1:2,5
– nachylenie skarpy odpowietrznej	~ 1:2
– wysokość wału	1,2 ÷ 2,0 m
– korpus wału	ziemny
– umocnienie skarp i korony wału	darnina
– uszczelnienie	brak

2.4. Podstawowe dane techniczne budowli i urządzeń wałowych

2.4.1. Wejścia i zjazdy wałowe

- **km 0+076** (wał Prosny) - wejście z alejki parkowej, nawierzchnia asfaltowa,
- **km 0+302** (wał Prosny) - wejście z alejki parkowej, nawierzchnia gruntowa,
- **km 0+366** (wał Prosny) - wejście z alejki parkowej, nawierzchnia gruntowa,
- **km 0+451** (wał Prosny) - wejście z alejki parkowej, nawierzchnia gruntowa,
- **km 0+492** (wał Prosny) - schody skarpowe, betonowe, od str. odwodnej,
- **km 0+527** (wał Prosny) - schody skarpowe, betonowe, od str. odwodnej,
- **km 0+657** (wał K. Bernardyńskiego) - wejście z alejki parkowej, nawierzchnia gruntowa,
- **km 0+743** (wał K. Bernardyńskiego) - schody skarpowe, betonowe, od str. odpowietrznej,
- **km 0+820** (wał K. Bernardyńskiego) - schody skarpowe, betonowe, od str. odpowietrznej,
- **km 0+832** (wał K. Bernardyńskiego) - zjazd wałowy, nawierzchnia brukowa.
- **km 0+980** (wał K. Bernardyńskiego) - schody skarpowe, betonowe, od str. odpowietrznej,
- **km 1+118** (wał K. Bernardyńskiego) - schody skarpowe, betonowe, od str. odpowietrznej,
- **km 1+179** (wał K. Bernardyńskiego) - schody na dwóch skarpach, betonowe,
- **km 1+324** (wał K. Bernardyńskiego) - schody skarpowe, betonowe, od str. odpowietrznej,
- **km 1+396** (wał K. Bernardyńskiego) - schody skarpowe, betonowe, od str. odpowietrznej,
- **km 1+517** (wał K. Bernardyńskiego) - zjazd wałowy, nawierzchnia gruntowa.

2.4.2. Infrastruktura podziemna przecinająca obwałowania

- **km 0+004** (wał Prosny) - kabel energetyczny,
- **km 0+038** (wał Prosny) - kabel energetyczny,

- km 0+049 (wał Proсны) - przewód o przekroju kwadratowym 0,5 x 0,5 m, doprowadzenie wody z rzeki Proсны do Strugi Parkowej,
- km 0+300 (wał Proсны) - rurociąg Ø 300 mm, doprowadzenie wody z rz. Proсны do stawu parkowego Kogutek,
- km 0+302 (wał Proсны) - wodociąg Ø 60 mm,
- km 0+796 (wał K. Bernardyńskiego) - rurociąg Ø 300 mm, odprowadzenie wody ze stawu Kogutek do Kanału Bernardyńskiego.
- km 1+377 (wał K. Bernardyńskiego) - rurociąg Ø 300 mm, odprowadzenie wody ze stawu Kokoszka do Kanału Bernardyńskiego
- km 1+515 (wał K. Bernardyńskiego) - kanalizacja deszczowa Ø 400 mm,

2.4.3. Infrastruktura podziemna biegnąca wzdłuż obwałowań

- na całej długości obwałowań na koronie lub w skarpie po stronie odpowietrznej przebiega kabel energetyczny - zasilanie latarni parkowych,
- km 0+000 ÷ 0+072 (wał Proсны) - kabel telekomunikacyjny,
- km 0+625 ÷ 0+710 - kabel energetyczny

3. Charakterystyka obiektu pod względem hydrologicznym i geotechnicznym

3.1. Warunki hydrologiczne

3.1.1. Przepływy prawdopodobne

Aktualne rzędne wód wielkich rzeki Proсны przyjęto z map zagrożenia powodziowego opublikowanych w dniu 15 kwietnia 2015 r. na Hydroportalu <http://mapy.isok.gov.pl/imap/#>. Jednocześnie mapy zostały przekazane przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej organom administracji wskazanym w ustawie Prawo wodne (art. 88f ust. 3) i jako oficjalne dokumenty planistyczne stanowią podstawę do podejmowania działań związanych z planowaniem przestrzennym i zarządzaniem kryzysowym. Na podstawie wkreślonych rzędnych przepływów o $p = 0,2\%$, 1% i 10% , z krzywej Pearsona odczytano rzędne dla przepływu $p = 0,3\%$. Rzędne zwierciadła wody przepływów prawdopodobnych podano poniżej:

Rzeka Proсны

Prawdopodobieństwo [%]	Rzędne zw. wody [m nKr.]	
	km 70,5 (wg ISOK) km 0+570 (kilometraż wału)	km 69,9 (wg ISOK) km 0+000 (kilometraż wału)
0,2	103,49	103,45
0,3 - kontrolny	103,40	103,40
1,0 - miarodajny	103,17	103,08
10,0	102,70	102,68

Kanał Bernardyński

Prawdopodobieństwo [%]	Rzędne zw. wody [m nKr.]	
	km 7,8 (wg ISOK) km 0+600 (kilometraż wału)	km 6,8 (wg ISOK) km 1+520 (kilometraż wału)
0,2	103,54	103,40
0,3 - kontrolny	103,46	103,33
1,0 - miarodajny	103,17	103,05
10,0	102,75	102,28

3.1.2. Przepływ miarodajny i kontrolny

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie przedmiotowe odcinki wałów przeciwpowodziowych zaliczono do **II klasy** ważności. Miasto Kalisz powinno posiadać obiekty hydrotechniczne odpowiadające tej klasie.

Według załącznika nr 4 do w/w rozporządzenia **dla II klasy wału** prawdopodobieństwo pojawiania się przepływów miarodajnych i kontrolnych wynosi:

- przepływ miarodajny [Q_m] o prawdopodobieństwie

$$p = 1,0 \%$$

- przepływ kontrolny [Q_k] o prawdopodobieństwie

$$p = 0,3 \%$$

3.1.2. Stany wody miarodajnej i kontrolnej

Zgodnie z załącznikiem nr 6 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie [Dz. U. z 2007 r. Nr 86 poz. 579], bezpieczne wzniesienie korony wału **klasy II** powinno wynosić:

- **1,00 m** ponad poziom zwierciadła wody miarodajnej [$Q_m = Q_{1\%}$],
- **0,30 m** ponad poziom zwierciadła wody kontrolnej [$Q_k = Q_{0,3\%}$] tj. poziom wyjątkowej pracy budowli, np. podczas przepływu wysokich wód.

Rzędne zwierciadła wody kontrolnej [$Q_k = Q_{0,3\%}$] oraz wody miarodajnej [$Q_m = Q_{1\%}$] zostały wyznaczone w oparciu o dane udostępnione przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej – Informatyczny system osłony kraju (ISOK), <http://mapy.isok.gov.pl> w postaci map zagrożenia powodziowego. Na mapach znajdują się rzędne wody o prawdopodobieństwie przekroczenia na poziomie 0,2%, 1% oraz 10%. Z powyższych rzędnych zostały wykreślone krzywe prawdopodobieństwa, a następnie odczytane potrzebne wartości dla wody kontrolnej.

3.2. Warunki geotechniczne

Raport z badań geotechnicznych opracowano na podstawie badań geotechnicznych, których zakres został przedstawiony poniżej:

- tyczenie i niwelacja techniczna punktów badawczych - rzędne wysokościowe poszczególnych punktów badawczych ustalono z cyfrowej mapy sytuacyjno-wysokościowej;
- sondowania dynamiczne sondą lekką DPL wykonane w dniu 18 maja 2018 roku, wykonano 5 sondowań do głębokości maksymalnej 5,0 m p.p.t. (całkowity metraż sondowań dla całego obiektu wyniósł 25,0 mb);

Na podstawie wykonanych badań terenowych stwierdzono, że badany teren charakteryzuje się prostymi warunkami gruntowymi wg Rozporządzenia MTBiGM z dnia 25 kwietnia 2012 roku. Przyjęto pierwszą kategorię geotechniczną.

Wały przeciwpowodziowe na badanym odcinku charakteryzują się wysokością od 1,0 ÷ 2,7 m od strony międzywala oraz 1,0 ÷ 1,6 m od strony zawala. Znacząca różnica wysokości wału spowodowana jest występowaniem przepustu pomiędzy otworem badawczym 2 oraz 3.

Wierzchnia warstwę wału tworzy gleba zanieczyszczona żużlem lub kawałkami cegieł. Korpus wału tworzą grunty nasypowe, które z uwagi na ich jednolity skład oraz parametry wytrzymałościowe określono mianem nasypów budowlanych.

Na analizowanym terenie stwierdzono występowanie jednego, ciągłego poziomu wodonośnego związanego z osadami holocenскими. Woda o zwierciadle swobodnym (lokalnie

napiętym w rejonie otworu badawczego nr 3 i 4 – warstwę napinającą tworzą osady spoiste) występowała w obrębie niespoistych osadów holocenów serii II. Zwierciadło wody gruntowej stabilizowało się na głębokości od 2,1 ÷ 4,0 m p.p.t. Z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo rzeki Prosny poziom wody gruntowej na otaczającym terenie związany jest ściśle z poziomem wody w rzece. Na analizowanym terenie, w normalnych stanach pogodowych (z wyłączeniem stanów powodziowych) należy się liczyć z możliwością wahania poziomu wód gruntowych +0,5 m / -0,5 m od poziomów zaobserwowanych we wrześniu 2016 r.

Maksymalnych stanów należy się spodziewać w czasie wiosennych roztopów (marzec, kwiecień) i długotrwałych, ulewnych deszczy natomiast minimalnych po suchych latach (wrzesień, październik). Stan wód w październiku 2016 r. należy uznać za normalny.

Szczegóły dotyczące budowy i parametrów zagęszczenia wału (stopień zagęszczenia I_D oraz stopień plastyczności I_L) oraz zalegających bezpośrednio poniżej gruntów rodzimych przedstawiono na kartach otworów wiertniczych wraz z wykresami sondowań dynamicznych DPL – w załączniku .

4. Ocena stanu technicznego i bezpieczeństwa wału oraz budowli z nim związanych

4.1. Kryteria oceny stanu technicznego obwałowania

4.1.1. Bezpieczne wzniesienie korony wałów

Zgodnie z załącznikiem nr 6 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie [Dz. U. z 2007 r. Nr 86 poz. 579], bezpieczne wzniesienie korony wału **klasy II** powinno wynosić:

- **1,00 m** ponad poziom zwierciadła wody miarodajnej [$Q_m = Q_{1\%}$]
- **0,30 m** ponad poziom zwierciadła wody kontrolnej [$Q_k = Q_{0,3\%}$] tj. poziom wyjątkowej pracy budowli.

4.1.2. Wymagane zagęszczenie gruntu w wale

Zgodnie z wytycznymi projektowania wałów przeciwpowodziowych – wytyczne instruktażowe projektowania [Biuletyn Informacyjny, Melioracje Rolne nr 2-3 z 1982 r.] oraz Polską Normą PN-B-12095 *Urządzenia wodno-melioracyjne – Nasypy – Wymagania i badania przy odbiorze* wymagane zagęszczenie gruntu w wale **dla II klasy** nowego obwałowania wynosi:

- dla gruntów spoistych,
  - $I_s \geq 0,92$ przy zawartości frakcji 2 mm od 0 do 50 %
  - $I_s \geq 0,90$ przy zawartości frakcji 2 mm > 50 %
- dla gruntów niespoistych:
  - $I_d \geq 0,70$ piaski drobne i średnie,
  - $I_d \geq 0,65$ piaski grube i grunty gruboziarniste.

W przypadku przebudowy i odbudowy obwałowań wymagane parametry zagęszczenia gruntów, ze względu na utrudnienia technologiczne związane z koniecznością dobudowy elementów korpusu do istniejącego, można obniżyć do:

- dla gruntów niespoistych (żwir, pospółka, piaski grube, średnie i drobne)
  - $I_D \geq 0,50$ lub $I_s \geq 0,92$
- dla gruntów małoSpoistych i spoistych - $I_s \geq 0,92$

4.1.3. Wymagane parametry obwałowań

Zgodnie z wytycznymi projektowania wałów przeciwpowodziowych – wytyczne instruktażowe projektowania [Biuletyn Informacyjny, Melioracje Rolne nr 2-3 z 1982 r.], ukształtowanie, wymiary i konstrukcja korpusu wału powinny zabezpieczyć przed skutkami filtracji i przed utratą stateczności ogólnej i miejscowej oraz umożliwić konserwację, utrzymanie i działania w okresie akcji powodziowej. W związku z powyższym wymagane parametry korpusu wału dla przedmiotowych obwałowań przedstawiają się następująco:

- szerokości korony wału nie może być mniejsza od **B = 3,0 m**, tak aby była zapewniona komunikacja po nasypie wału, nie tylko w okresie wystąpienia wezbrań powodziowych lecz również dla umożliwienia prowadzenia prac konserwacyjnych na obiekcie w sposób mechaniczny,
- niweleta korony wału powinna być dostosowana do minimalnego bezpiecznego wzniesienia ponad przepływy wezbraniowe, zgodnie z pkt. 4.1.1., bez jakichkolwiek miejscowych zaniżeń.
- nachylenie skarp – bezpieczne nachylenie skarp zapewniające stateczność wału powinna wynosić:
  - dla wałów zbudowanych z gruntu niespoistego,
    - skarpa odwodna – **1: 2,5**
    - skarpa odpowietrzna (bez drenażu) - **1: 2,25**
    - skarpa odpowietrzna (z drenażem) – **1: 2**
  - dla wałów zbudowanych z gruntu spoistego
    - skarpa odwodna – **1: 2**
    - skarpa odpowietrzna (bez drenażu) - **1: 2**
    - skarpa odpowietrzna (z drenażem) – **1: 2**

Przy w/w pochyleniu skarp i wysokości wałów do 4,0 m dopuszcza się nieprzeprowadzenie obliczeniowego dowodu stateczności ogólnej wałów posadowionych na podłożu, w którym nie występują grunty organiczne lub grunty spoiste w stanie plastycznym i miękkoplastycznym.

4.2. Ocena stanu technicznego obwałowań Parku Miejskiego w Kaliszu

W maju 2018 r. zostały przeprowadzone kontrolne pomiary geodezyjne odcinków obwałowań, pomiar wlotów i wylotów przepustów wałowych oraz wykonane przekroje poprzeczne przez uprawnionego geodetę. Również w maju 2018 r. wykonano sondowania w celu określenia zagęszczenia korpusu wałów i podłoża.

4.2.1. Bezpieczne wzniesienie korony wałów

Na podstawie przeprowadzonych kontrolnych pomiarów geodezyjnych stwierdza się, że obwałowania graniczące z Parkiem Miejskim **nie posiadają minimalnego bezpiecznego wzniesienia korony ponad poziom wody miarodajnej**, warunek ten jest spełniony w stosunku do wody kontrolnej wg wymagań zawartych w załączniku nr 6 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie.

Wał Proсны

Różnice pomiędzy stanem istniejącym, a wymaganym wzniesieniem korony wału wynoszą w granicach od **5 do 31 cm**. Zasadniczo wał prawostronny rzeki Proсны jest na całym odcinku za niski w stosunku do wymaganych przepisami rządnych. Maksymalne zaniżenie występuje w km 0+193 i osiąga wartość 31 cm.

Zestawienie pomiarów rzędnych korony wału wg przekroi poprzecznych.

Nr przekroju	km rzeki	rzędna korony 05.2018 r. (m npm)	rzędna wymagana (m npm)	różnica* (m)
P1	0+132	103,91	104,09	-0,18
P2	0+193	103,78	104,09	-0,31
P3	0+247	103,96	104,10	-0,14
P4	0+295	103,97	104,10	-0,13
P5	0+522	103,85	104,11	-0,26

*znak „-” oznacza zniżenie korony wału w stosunku do wymaganych rzędnych
znak „+” oznacza przewyższenie korony wału w stosunku do wymaganych rzędnych

Wymaganą niweletę korony obwałowania wniesiono na profil podłużny wału linia przerywaną koloru czerwonego – rys. nr 3.

Wał Kanału Bernardyńskiego

Różnice pomiędzy stanem istniejącym, a wymaganiem wzniesieniem korony wału wynoszą w granicach od **5** do **28** cm. Na odcinkach km 0+600÷0+800, km 0+936÷1+010 i km 1+300÷1+500 wał lewostronny Kanału Bernardyńskiego jest za niski w stosunku do wymaganych przepisami rzędnych. Maksymalne zniżenie występuje w km 1+440 i osiąga wartość 28 cm.

Zestawienie pomiarów rzędnych korony wału wg przekroi poprzecznych.

Nr przekroju	km rzeki	rzędna korony 05.2018 r. (m npm)	rzędna wymagana (m npm)	różnica* (m)
P6	0+776	103,95	104,14	-0,19
P7	0+983	103,99	104,10	-0,11
P8	1+178	104,13	104,07	+0,06
P9	1+357	103,96	104,05	-0,09
P10	1+440	103,77	104,05	-0,28
P11	1+472	103,87	104,04	-0,17

*znak „-” oznacza zniżenie korony wału w stosunku do wymaganych rzędnych
znak „+” oznacza przewyższenie korony wału w stosunku do wymaganych rzędnych

Wymaganą niweletę korony obwałowania wniesiono na profil podłużny wału linia przerywaną koloru czerwonego – rys. nr 3.

4.2.2. Zagęszczenie gruntu w wale i podłożu

Z przeprowadzonych sondowań dynamicznych sondą lekką DPL wykonanych do głębokości 5,0 m ppt wynika, że korpusy odcinków wałów na całej długości nie spełniają wymagań odnośnie minimalnego stopnia zagęszczenia dla klasy II klasy wałów, które powinno wynosić:

- dla gruntów niespoistych:
  - $I_d \geq 0,70$ piaski drobne i średnie,
- dla gruntów spoistych:
  - $I_s \geq 0,90$ przy zawartości frakcji 2 mm > 50 %

W przypadku przebudowy i odbudowy obwałowań wymagane parametry zagęszczenia gruntów, ze względu na utrudnienia technologiczne związane z koniecznością dobudowy elementów korpusu do istniejącego, można obniżyć do:

- dla gruntów niespoistych (żwir, pospółka, piaski grube, średnie i drobne)
  - $I_d \geq 0,50$ lub $I_s \geq 0,92$
- dla gruntów małospoistych i spoistych - $I_s \geq 0,92$

Z przeprowadzonych sondowań wynika, iż wały w żadnym badanym miejscu **nie posiadają** stopnia zagęszczenia większego od wymaganego. Ponadto należy stwierdzić, iż stopień zagęszczenia zmniejszył się w stosunku do pomierzonego w roku 2016 r. Szczególnie widać to w otworze nr 1 zlokalizowanym na wale Kanału Bernardyńskiego. Przyczyną rozluźnienia korpusu wałów może być fakt, silnej penetracji korzeni drzew porastających skarpy co przyczynia się do nadmiernej filtracji wody.

Obwałowanie rz. Prozny

Korpus odcinka wału zbudowany przeważnie z piasku pylastego o stopniu zagęszczenia $I_D = 0,30 \div 0,50$ w stanie średnio zagęszczonym. Można uznać, że zagęszczenie, jak w przypadku przebudowy i odbudowy obwałowań wynoszące $I_D \geq 0,50$ dla występujących w **korpusie piasków pylastych byłoby odpowiednie.**

Podłoże wału zbudowane głównie z piasków pylastych o stopniu zagęszczenia $I_D = 0,35 \div 0,50$ w stanie średnio zagęszczonym.

Obwałowanie Kanału Bernardyńskiego

Korpus odcinka wału zbudowany przeważnie z piasku drobnego o $I_D = 0,25 \div 0,40$ w stanie od luźnego do średniozagęszczonego (otwory geotechniczne nr 1 i 2) oraz z piasku pylastego o $I_D = 0,30$ w stanie luźnym (otwór geotechniczny nr 3).

Odpowiednie zagęszczenie jak dla wałów przebudowywanych powinno wynosić $I_D \geq 0,50$.

Podłoże wału zbudowane głównie z piasków pylastych i piasków o stopniu zagęszczenia $I_D = 0,35 \div 0,60$ w stanie średnio zagęszczonym.

4.2.3. Geometria obwałowań

Parametry przekroju poprzecznego odcinków obwałowań przy Parku Miejskim w Kaliszu w zasadzie są spełnione. Małe odstępstwa od wymaganych parametrów występują przy skarpie odwodnej obwałowań Kanału Bernardyńskiego, gdzie nachylenie kształtuje się w granicach 1:2. Lokalnie skarpa odwodna wału Prozny jest podmyta i poobrywana. Korony wałów posiadają odpowiednie szerokości, wynoszące pow. 3,0m, pozwala to na zachowanie przejezdności przez budowlę w stanach powodziowych i umożliwia konserwację wału w sposób mechaniczny. Korona równa, bez widocznych kolein, spadek w stronę odwodną nie zachowany.

Zasadniczo geometrię obwałowań można uznać za zachowaną i spełniającą wymagania.

4.2.4. Drzewa w korpusie wału, nory zwierzęce

Skarpy przedmiotowych odcinków obwałowań są silnie porośnięte drzewami; skarpa odwodna w szczególności na rz. Prośnie jest systematycznie podmywana i widoczne są gołe systemy korzeniowe, drzewa pochylające się w kierunku rzeki. Zlokalizowano na tej skarpie trzy nory zwierzęce. Ponadto zauważono kilka wysokich obumarłych drzew w części przy Kanale Bernardyńskim, stanowiących zagrożenie dla ludzi i dla korpusu wału.

System korzeniowy drzew i nory zwierzęce powodują rozluźnienie korpusu wału oraz zwiększają filtrację, co może skutkować zniszczeniem lub przerwaniem wałów w czasie przejścia wielkich wód. Zgodnie z Prawem wodnym [Dz.U. 2017 poz. 1566 z późn. zm.] art. 176 ust. 1 pkt 2, w celu zapewnienia szczelności i stabilności wałów przeciwpowodziowych zabrania się sadzenia drzew lub krzewów na wałach oraz w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału.

Zważywszy na fakt, że obwałowania zlokalizowane są w Parku Miejskim a drzewa rosnące na skarpach wałów stanowią infrastrukturę parkową, drogą kompromisu **zaleca się wycięcie drzew obumarłych na wale oraz drzew porastających skarpy odwodne z silnie podmytymi systemami korzeniowymi i pochylające się znacznie w kierunku koryt cieków, jak również likwidację nor.**

Zasadnym jest zastosowanie umocnienia na podmytej i poobrywanej skarpie odwodnej obwałowania rzeki Prozny.

4.2.5. Obliczenie filtracji przez wał i podłoże

Obliczenia filtracji przez korpus wału i podłoże dokonano w przekrojach:

- nr 5 w km 0+522 (wał prawostronny rz. Prozny),
- nr 10 w km 1+440 (wał lewostronny Kanału Bernardyńskiego)

Obliczeń filtracji przez wały dokonano przy pomocy programu komputerowego, przy stanie wody odpowiadającej przepływowi kontrolnemu $Q_k - p = 0,3\%$.

Przekrój nr 5 (wał prawostronny rzeki Prozny)

Dane wyjściowe

$\lambda = 0,400$ m
 $l = 0,050$ m
 $S_1 = 6,800$ m
 $S = 7,200$ m
 $k_z = 0,001$ cm/s - dla piasków pylastych
 $q = 0,0005$ dm³/s
 $L = 100$ m

Parametry nasypu

$H = 1,5$ m
 $h_1 = 0,9$ m
 $b = 3,0$ m
 $m_1 = 2$
 $m_2 = 2$

Krzywa depresji

x	0,00	2,00	4,00	6,00	7,20
y	0,00	0,46	0,65	0,80	0,90

Kształt nasypu

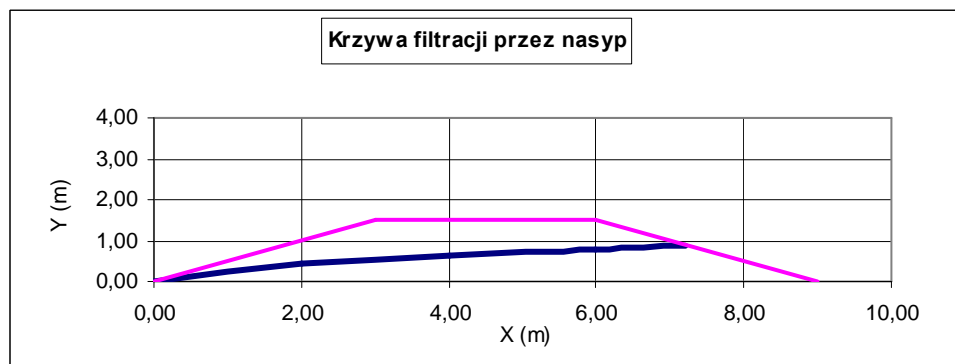
x	0	3,0	6,0	9,0
y	0	1,5	1,5	0

Zagłębienie zwierciadła wody "d" poniżej skarpy odpowietrznej

d	x	y
0,00	0,00	0,00
-0,05	0,10	0,11

Filtracja przez wał:

$Q_n = \underline{0,053 \text{ dm}^3/\text{s}}$ na 100 m wału

Z obliczeń i wykresu krzywej filtracji wynika, że krzywa układa się prawidłowo - po stronie odpowietrznej wypada poniżej stopy skarpy.

Filtracja przez podłoże

$h_1 = 0,9$ m - wysokość od Q_k do stopy odwodnej wału (m)

$h_2 = 0,3$ m - wysokość od Q_k do stopy odpowietrznej wału (m)

$k_z = 0,0001$ cm/s $\rightarrow 0,000001$ m/s - współczynnik filtracji dla pyłów piaszczystych

T - głębokość zalegania warstwy nieprzepuszczalnej, przyjęto 10 m

n - wsp. odczytywany tabelarycznie wg Pawłowskiego

$$q_p = (h_1 - h_2) k_z (T / nS_0)$$

$$S_0 = H (m_1 + m_2) + B - l_d = 1,5 (2+2) + 3,0 - 0 = 9,0 \text{ m}$$

$$S_0/T = 0,9 \rightarrow n = 1,90$$

$$q_p = (0,9 - 0,3) 0,000001 (10 / 1,9 \times 9,0) = 0,00000035 \text{ l/s}$$

$$Q_p = 0,000035 \text{ dm}^3/\text{s} \text{ na } 100 \text{ m wału}$$

Obliczenie gradientów kontrolnych i dopuszczalnych

Gradienty dopuszczalne przyjęto dla gruntów gliniasto - piaszczystych dla wałów klasy II.

Nasyp wału

$$I_K = \frac{h_1}{L_0 + 0,4 \cdot h_1}$$

$$I_K = \frac{0,9}{6,6 + 0,4 \cdot 0,9} = 0,12 < I_{dop} = 1,15$$

Podłoże

$$I_K = \frac{h_1}{L + 0,88 \cdot T} \text{ gdy } T \geq 0,5L \text{ należy przyjmować } T = 0,5L$$

$$I_K = \frac{2,00}{4,5 + 0,88 \cdot 10,0} = 0,15 < I_{dop} = 0,50$$

L - szerokość wału przy stopie (m) = 9,0 m

L_0 - odległość pozioma od punktu styku Q_k ze skarpą odwodną do stopy odpowietrznej wału (m)

h_1 - wysokość od Q_k do stopy odwodnej wału (m)

$0,4h_1$ - odległość pozioma styku krzywej filtracji na skarpie odwodnej od stopy wału od str. odwodnej

T - głębokość zalegania warstwy nieprzepuszczalnej, przyjęto 10m

Przekrój nr 10 (wał lewostronny Kanału Bernardyńskiego)

Filtracja przez wał:

Dane wyjściowe

$$\lambda = 0,400 \text{ m}$$

$$l = 0,105 \text{ m}$$

$$S_1 = 8,800 \text{ m}$$

$$S = 9,665 \text{ m}$$

$$k_z = 0,01 \text{ cm/s dla piasków drobnych}$$

$$q = 0,019 \text{ dm}^3/\text{s}$$

$$L = 100 \text{ m}$$

Parametry nasypu

$$H = 2,4 \text{ m}$$

$$h_1 = 1,9 \text{ m}$$

$$b = 3,0 \text{ m}$$

$$m_1 = 2,5$$

$$m_2 = 2$$

Krzywa depresji

x	0,00	1,00	2,00	3,00	4,00	5,00	6,00	7,00	8,00	8,80
y	0,00	0,61	0,86	1,06	1,22	1,37	1,50	1,62	1,73	1,90

Kształt nasypu

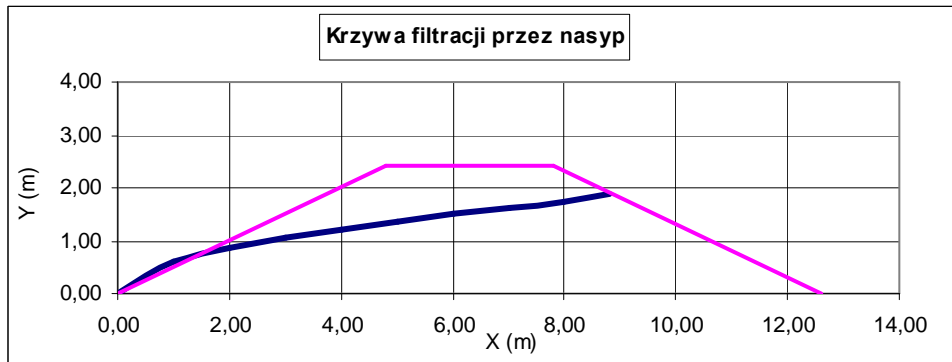
x	0	4,8	7,8	12,6
y	0	2,4	2,4	0

Zagłębienie zwierciadła wody "d" poniżej skarpy odpowietrznej

d	x	y
0,00	0,00	0,00
-0,17	0,40	0,39

Filtracja przez wał:

$$Q_n = \underline{1,868 \text{ dm}^3/\text{s}} \text{ na } 100 \text{ m wału}$$

Z obliczeń i wykresu krzywej filtracji wynika, że może dojść w tym miejscu do przebicia hydraulicznego.

Filtracja przez podłoże

$h_1 = 1,9 \text{ m}$ - wysokość od Q_k do stopy odwodnej wału (m)

$h_2 = 1,2 \text{ m}$ - wysokość od Q_k do stopy odpowietrznej wału (m)

$k_z = 0,01 \text{ cm/s} \rightarrow 0,0001 \text{ m/s}$ - współczynnik filtracji dla piasków drobnych

T - głębokość zalegania warstwy nieprzepuszczalnej, przyjęto 10 m

n - wsp. odczytywany tabelarycznie wg Pawłowskiego

$$q_p = (h_1 - h_2) k_z (T / nS_0)$$

$$S_0 = H (m_1 + m_2) + B - l_d = 2,4 (2+2) + 3,0 - 0 = 12,6 \text{ m}$$

$$S_0/T = 1,26 \rightarrow n = 1,76$$

$$q_p = (1,9 - 1,2) 0,0001 (10 / 1,76 \cdot 12,6) = 0,000031 \text{ l/s}$$

$$Q_p = 0,0031 \underline{\text{ dm}^3/\text{s}} \text{ na } 100 \text{ m wału}$$

Obliczenie gradientów kontrolnych i dopuszczalnych

Gradienty dopuszczalne przyjęto dla gruntów piaszczystych dla wałów klasy II.

Nasyp wału

$$I_K = \frac{h_1}{L_0 + 0,4 \cdot h_1}$$

$$I_K = \frac{0,9}{6,6 + 0,4 \cdot 0,9} = 0,12 < I_{dop} = 0,55$$

Podłoże

$$I_K = \frac{h_1}{L + 0,88 \cdot T} \text{ gdy } T \geq 0,5L \text{ należy przyjmować } T = 0,5L$$

$$I_K = \frac{2,00}{4,5 + 0,88 \cdot 10,0} = 0,15 < I_{dop} = 0,25$$

L - szerokość wału przy stopie (m) = 9,0 m

L_0 - odległość pozioma od punktu styku Q_k ze skarpy odwodną do stopy odpowietrznej wału (m)

h_1 - wysokość od Q_k do stopy odwodnej wału (m)

$0,4h_1$ - odległość pozioma styku krzywej filtracji na skarpie odwodnej od stopy wału od str. odwodnej

T - głębokość zalegania warstwy nieprzepuszczalnej, przyjęto 10m

4.2.6. Stateczność obwałowań

Obliczenia stateczności obwałowań dokonano przy pomocy programu komputerowego metodą Bishopa i Felleniusa. Założono zsuw po powierzchni cylindrycznej, porównując momenty utrzymujące i wywracające względem środka krzywej tej powierzchni. Sprawdzenia stateczności dokonano poprzez obliczanie współczynników bezpieczeństwa dla różnych położenia środka obrotu i różnych promieni, przy czym jako miarodajną przyjęto najmniejszą wartość współczynnika bezpieczeństwa. Obliczony minimalny współczynnik bezpieczeństwa wynosi **1,68**.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budowle hydrotechniczne i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 86/2007 poz. 579), współczynnik konsekwencji zniszczenia budowli hydrotechnicznej dla **II klasy przy obciążeniach podstawowych wynosi 1,15**. Jak wynika z obliczeń, stateczność korpusu jest zapewniona.

4.2.7. Tabelaryczne zestawienie kategorii stanu bezpieczeństwa w zależności od oceny poszczególnych elementów obwałowań

Odcinek prawostronnego wału p. pow. rz. Prosnym o długości $L = 592$ m, km 70+400 do km 69+700 rzeki (wg ISOK)

Lp.	Elementy wału	Parametr	Stan wału przeciwpowodziowego w zależności od poszczególnych jego elementów		
			stan zagrażający bezpieczeństwu	stan mogący zagrażać bezpieczeństwu	stan techniczny dobry niezagrażający bezpieczeństwu
1.	Korpus wału	Wymiary		- korona zaniżona na całym odcinku od 5 ÷ 31 cm w stosunku do bezpiecznego wyniesienia	- geometria korpusu zasadniczo zachowana
		Zagęszczenie gruntu		- mniejsze od dopuszczalnego $Id < 0,30 \div 0,50$	
		Zjawiska filtracyjne w trakcie piętrzenia wody			- nie stwierdzono
		Uszkodzenia korpusu		- w skarpie nory, kretowiny, podmycia lokalne skarpy odwodnej, - skarpy silnie porośnięte drzewami	
		Stateczność			- stateczny, współczynnik pewności większy od wymaganego
2.	Podłoże wału	Zagęszczenie gruntu		- mniejsze od dopuszczalnego $Id < 0,35 \div 0,50$	
		Zjawiska filtracyjne			- nie stwierdzono

3.	Budowle towarzyszące				- droga p.pow. na koronie wału, zapewniony dobry dojazd z alejek parkowych.
4	Międzywałę, zawale i obszar chroniony	-		- pochylające się drzewa na skarpie w kierunku rzeki Prosnym mogą utrudniać przepływ i powodować osadzanie się niesionych przedmiotów	

Odcinek lewostronnego wału p. pow. Kanału Bernardyńskiego o długości L = 928 m, km 7+700 do km 6+530 kanału (wg ISOK)

L.p.	Elementy wału	Parametr	Stan wału przeciwpowodziowego w zależności od poszczególnych jego elementów		
			stan zagrażający bezpieczeństwu	stan mogący zagrażać bezpieczeństwu	stan techniczny dobry niezagrażający bezpieczeństwu
1.	Korpus wału	Wymiary		- odcinkowo zaniżona korona od 5÷28 cm w stosunku do bezpiecznego wyniesienia	- parametry korpusu zachowane
		Zagęszczenie gruntu		- mniejsze od dopuszczalnego $Id < 0,25 \div 0,40$,	
		Zjawiska filtracyjne w trakcie piętrzenia wody			- nie stwierdzono
		Uszkodzenia korpusu		- w skarпах kretowiny, - skarpy silnie porośnięte drzewami	
		Stateczność			- stateczny, współczynnik pewności większy od wymaganego
2.	Podłoże wału	Zagęszczenie gruntu		- mniejsze od dopuszczalnego $Id < 0,35 \div 0,60$	
		Zjawiska filtracyjne			- nie stwierdzono
3.	Budowle towarzyszące	-		- zamulone przepusty, brak kłap zwrotnych bądź zasuw.	- droga. na koronie wału i alejka spacerowa przy stopie odpow. mogą służyć jako drogi p.pow.
4	Międzywałę, zawale i obszar chroniony	-		- drzewa i krzewy w międzywałę	

4.3. Ocena stanu technicznego budowli wałowych

Wejścia na wał, schody skarpowe

Wejścia na wał stanowiące alejki parkowe i schody w stanie ogólnym dobrym. Przy schodach od strony parku, w miejscu powstałych wyłobień gruntu na skutek spływu wody i wjazdu rowerami na koronę wału zaleca się podrównania skarpy gruntem mineralnym z zagęszczeniem. Lokalnie na konstrukcjach występują ubytki betonów, które należy uzupełnić.

5. Wnioski i zalecenia dotyczące stanu obwałowań i budowli związanych

5.1. Odcinek wału prawostronnego rzeki Prosnym

Wnioski i zalecenia:

1. Nie wykonano zaleceń pokontrolnych zawartych w poprzedniej ocenie technicznej wykonanej w październiku 2016 r. przez mgr inż. Jacka Szyszkę z HYDROPROJEKT Sp. z o.o. w Poznaniu.
2. Stan bezpieczeństwa prawostronnego wału przeciwpowodziowego rzeki Prosnym ocenia się jako **stan mogący zagrażać bezpieczeństwu (stan techniczny niedostateczny)**
3. Aby wyeliminować stan mogący zagrażający bezpieczeństwu należy:
  - wyciąć i wykarczować drzewa rosnące na wale i skarpie odwodnej,
  - zapewnić bezpieczne wzniesienie korony wału podwyższając ją gruntem mineralnym do wymaganych rzędnych ponad poziom wody kontrolnej i miarodajnej (zgodnie z profilem podłużnym),
  - dogęścić wał i podłoże do wymaganego stopnia zagęszczenia $I_D \geq 0,50$.
4. Aby wyeliminować niedostateczny stan techniczny należy:
  - zlikwidować nory poprzez zasypanie gruntem mineralnym i zagęszczenie,
  - umocnić skarpy siatkami stalowymi zabezpieczającymi przed penetracją zwierząt ryjących,
  - umocnić oberwane i podmyte skarpy odwodne,
  - odmulić przewody budowli wpustowych,
  - uzupełnić ubytki betonów w schodach skarpowych, wymyty grunt uzupełnić.
5. Zaleca się wykonanie dokumentacji projektowej obejmującej kompleksową odbudowę wału przeciwpowodziowego wraz z jego uszczelnieniem.

5.2. Odcinek wału lewostronnego Kanału Bernardyńskiego

Wnioski i zalecenia:

1. Nie wykonano zaleceń pokontrolnych zawartych w poprzedniej ocenie technicznej wykonanej w październiku 2016 r. przez mgr inż. Jacka Szyszkę z HYDROPROJEKT Sp. z o.o. w Poznaniu.
2. Stan bezpieczeństwa prawostronnego wału przeciwpowodziowego rzeki Prosnym ocenia się jako **stan mogący zagrażać bezpieczeństwu (stan techniczny niedostateczny)**
3. Aby wyeliminować stan mogący zagrażający bezpieczeństwu należy:
  - wyciąć i wykarczować drzewa rosnące na wale i skarpie odwodnej,
  - zapewnić bezpieczne wzniesienie korony wału podwyższając ją gruntem mineralnym do wymaganych rzędnych ponad poziom wody kontrolnej i miarodajnej (zgodnie z profilem podłużnym),
  - dogęścić wał i podłoże do wymaganego stopnia zagęszczenia $I_D \geq 0,50$.
4. Aby wyeliminować niedostateczny stan techniczny należy:
  - zlikwidować nory poprzez zasypanie gruntem mineralnym i zagęszczenie,
  - umocnić skarpy siatkami stalowymi zabezpieczającymi przed penetracją zwierząt ryjących,
  - umocnić oberwane i podmyte skarpy odwodne,
  - odmulić przewody budowli spustowych,
  - uzupełnić ubytki betonów w schodach skarpowych, wymyty grunt uzupełnić.
5. Zaleca się wykonanie dokumentacji projektowej obejmującej kompleksową odbudowę wału przeciwpowodziowego wraz z jego uszczelnieniem.

II. CZĘŚĆ FOTOGRAFICZNA

Fot. 1 Km 0+070 Widok wału prawostronnego rz. Prosny

Fot. 2 Km 0+140 Wał prawostronny rz. Prosny – uszkodzenie skarpy odwodnej

Fot. 3 Km 0+185 Widok na wał prawostronny rz. Prosny – podmyta stopa skarpy odwodnej

Fot. 4 Km 0+195 Widok na wał prawostronny rz. Prosny – drzewa w skarpie odwodnej

Fot. 5 Km 0+240 Wał prawostronny rz. Prosny – nora w skarpie odwodnej

Fot. 6 Km 0+450 Widok na wał prawostronny rz. Prosny

Fot. 7 Km 0+510 Widok na wał prawostronny rz. Prosny

Fot. 8 Km 0+620 Widok na wał lewostronny Kanału Bernardyńskiego

Fot. 9 Km 0+700 Widok na wał lewostronny Kanału Bernardyńskiego i jaz

Fot. 10 Km 0+743 Wał lewostronny Kanału Bernardyńskiego - schody na skarpie odpowietrznej

Fot. 11 Km 0+780 Widok na wał lewostronny Kanału Bernardyńskiego

Fot. 12 Km 1+000 Widok na wał lewostronny Kanału Bernardyńskiego

Fot. 13 Km 1+320 Wał lewostronny Kanału Bernardyńskiego - schody na skarpie odpowietrznej

Fot. 14 Km 1+350 Widok na wał lewostronny Kanału Bernardyńskiego

Fot. 15 Km 1+390 Widok na wał lewostronny Kanału Bernardyńskiego

III. ZAŁĄCZNIKI